

Slaget om Euroen

8 Interviews med politikere og eksperter

Opdateret 08/01/2015

Jeppe Kofod: ECB har snart prøvet alt, hvad de har i værktøjskassen – Quantitative Easing er et forsøg værd

07.01.2015

RÆSON: Mandag faldt den amerikanske børs, tirsdag morgen er Asien fulgt med. Er der en reel risiko for en ny global nedtur?

JEPPE KOFOD (MEP, S): En global nedtur, som den vi oplevede i 2008, er forhåbentlig ikke på vej. Men ja, der er en reel risiko for, at vi oplever yderligere dyk i økonomien. Inflationsniveauet er faretruende lavt, og Japan er her skræmmeeksemplet på, hvad deflation kan have af konsekvenser for et lands økonomi. Risikoen for nye økonomiske dyk er årsagen til, at der på europæisk plan iværksættes flere initiativer for at sikre, at det går fremad, og at økonomien bliver stærkere frem for svagere – for alternativet er japanske tilstande. På grund af det akutte behov for at stabilisere og sikre en positiv økonomisk fremgang, har jeg gjort skabelsen af vækst og arbejdspladser i Europa til to af mine mærkesager.

RÆSON: Er der en risiko for en længere periode med deflation (faldende priser) og dermed en forværring af krisen i Europa?

KOFOD: ECB's mål for inflationsniveau er på 2 procent, men Europa har længe været langt fra det mål. Faktisk har inflationsniveau været så lavt, at risikoen for deflation har været større end chancen for at nå et inflationsniveau på 2 procent. Deflationsrisikoen er desværre blevet endnu større, eftersom man idagb offentliggør det foreløbige estimat for inflationen i eurozonen i december. Flere økonomer og analytikere har allerede meldt ud, at deres forventning er, at det tal vil være negativt. Så ja, risikoen for deflation er desværre reel.

RÆSON: ECB-chef Draghi har i sidste uge signaleret, at banken måske allerede i januar vil trykke penge for at købe finansielle produkter, og dermed sætte gang i den sløve europæiske

økonomi (quantitative easing). Markederne regner med at det finder sted. Men den tyske Bundesbankchef Jens Weidmann har i december offentligt sat spørgsmålstegn ved effekten af et sådant indgreb og talt frygten for deflation ned. Hvem har ret – Draghi eller Weidmann?

KOFOD: Eftersom der er en forventning om, at inflationen i morgen vil blive målt som negativ for første gang siden oktober 2009, er jeg meget enig i, at risikoen for deflation desværre er yderst reel. Der er derfor et stort behov for, at der kommer gang i den sløve europæiske økonomi igen. Flere initiativer er afprøvet uden den ønskede effekt, så derfor bør vi være åbne over for alle potentielt brugbare instrumenter. Jeg synes derfor grundlæggende ikke, at det giver mening at snakke om, hvorvidt vi har brug for yderligere initiativer. Der er i stedet brug for, at vi snakker om hvilke initiativer, vi skal iværksætte. Quantitative easing er et instrument, som både USA og Storbritannien har benyttet sig af, og hvis det vurderes at kunne have en positiv effekt på europæisk plan, så er det et forsøg værd. Sandheden er jo, at Draghi simpelthen er ved at løbe tør for muligheder. ECB har snart prøvet alt hvad de har i værktøjskassen, men den europæiske økonomi står stadig nærmest i stampe.

RÆSON: Er ECB's optakt til quantitative easing beviset på, at EU's austeritetspolitik har slået fejl?

KOFOD: Austeritetspolitikken har tydeligvis vist sig ikke at være nok. Jeg synes, at det giver god mening at overveje alternativer såsom quantitative easing. Vi er nødt til at tænke i retning af en mere ekspansiv finanspolitik. Men der er også brug for en offensiv indsats imod arbejdsløsheden. Det kan vi for eksempel gøre ved for det første at kickstarte investeringer i forskning, grøn omstilling og velfærd. Junckers investeringspakke kan også spille positivt ind her. For det andet skal vi adressere det mismatch, der eksisterer inden for flere professioner. Arbejdsløse og studerende skal sikres færdigheder inden for de sektorer, hvor der er arbejdspladser og gode jobmuligheder, så de ikke uddannes til arbejdsløshed. Og for det tredje skal vi føre en mere aktiv arbejdsmarkedspolitik.

RÆSON: Den nye EU-kommission lancerede i slutningen af 2014 en storstilet vækstpakke. Hvis væksten fortsat skuffer, er det utænkeligt at der enten på fælleseuropæisk eller nationalt niveau vil blive eksperimenteret med alternativer til austerit?

KOFOD: Junckers vækstpakke var en god start. Men initiativer fra EU kan aldrig stå alene. Medlemslandene er nødt til at deltage aktivt og selv bidrage med reformer og initiativer på nationalt plan. Det er det, Danmark har gjort. Den danske regering har aktivt taget ansvar og iværksat de initiativer, der er nødvendige for at få Danmark ud af krisen. Sammen kan medlemslandene være med til at føre EU gennem krisen, men medlemslandenes aktive deltagelse er en forudsætning for, at EU's økonomiske tiltag vil have en effekt.

RÆSON: En unavngiven kilde i den tyske regering signalerede forleden til Der Spiegel, at Tyskland nu mener Euroen kan overleve en græsk exit. Hvad vil Grækenlands exit indebære? Hvorfor er situationen i givet fald anderledes idag end i 2012?

KOFOD: Flere år med økonomisk krise og store ubetalte regninger har givet EU-systemet dyre erfaringer. Så skulle det i yderste konsekvens komme til en græsk exit, vil EU-systemet være bedre rustet til at håndtere det. Eurozonen har været igennem en lang og intensiv reformperiode siden 2012. Med stærkere bank- og finanstilsyn, regulering og koordinering, står Eurozonen rent institutionelt meget stærkere end man gjorde i kriseårene. Man har formået at skabe en institutionel ramme som kan klare de påvirkninger der måtte komme, hvis grækerne trækker sig fra samarbejdet. Derfor har tyskerne jo også klart ladet omverdenen forstå, at Grækenland risikerer at gøre regning uden vært, hvis de vil forlade euroen efter valget. Men uanset tyske udmeldinger om, at euroen vil leve videre uden Grækenland, vil det have negative konsekvenser for resten af Europa, hvis det kommer dertil. Derfor synes jeg, at det er for tidligt at flytte fokus fra løsninger over mod græsk exit fra euroen. Men i sidste ende handler det her jo også om tillid. Har markederne tillid til euroen? Der må svaret være utvetydigt ja. Der er ingen tvivl om, at euroen er og vil vedblive at være en solid og troværdig

verdensvaluta. Er der tillid til græsk økonomi? Er der tillid til, at en Syriza-regering kan skabe sikre investeringsrammer og fornuftige reformer? Der må svaret være et kategorisk nej. Grækenland har simpelthen, nu, langt mere brug for euroen end euroen har for Grækenland.

RÆSON: Lederen af venstrefløjspartiet Syriza, Alexis Tsipras, lover vælgerne at han kan genforhandle kravene fra den såkaldte Trojka. Det nye spanske parti Podemos (Vi kan, red.) protesterer også mod nedskæringspolitikken. Vil der være nogen forståelse hos EU (Tyskland?) for ønsket om at moderere reformerne?

KOFOD: At forstå Grækenlands ønske om at moderere reformerne er én ting. At mene, at det er realistisk, eller at ønskerne er velbegrundede, er noget helt andet. Grækenland befinder sig i en svær situation, og det er der en generel forståelse for i EU – ligesom der er en bred enighed om, at vi fortsat ønsker Grækenlands deltagelse i eurosamarbejdet. Men en genforhandling af Trojkaen ligger ikke i kortene. Grækenland bliver nødt til selv at melde sig på banen og selv iværksætte reformprogrammer, der bl.a. sikrer større balance mellem generationerne, og som sikrer, at også de rige betaler deres del. Grækenland skal fortsat være en del af euroen, men landets store økonomiske problemer hverken kan eller skal løses udelukkende på europæisk plan.

Helge J. Pedersen, Nordea: Derfor bliver Grækenland i euroen – og derfor får vi ingen global nedtur

07.01.2015

RÆSON: Mandag faldt den amerikanske børs, tirsdag morgen er Asien fulgt med. Bør verden frygte en ny global nedtur eller opbremsning? Hvis ja, hvorfor nu?

HELGE J. PEDERSEN: Nej, der er usikkerhed for tiden om situationen i Euroområdet ifbm. det græske parlamentsvalg, ligesom de faldende oliepriser skaber usikkerhed til især den del af verdensøkonomien som er bundet op på olieproduktion. Men pengepolitikken vil fortsat være ekstremt lempelig, det understøtter aktiemarkederne – ligesom de faldende oliepriser vil katalysere den økonomiske vækst i de olieimportende lande. Så jeg er ikke bekymret for en ny global nedtur.

RÆSON: ECB-chef Mario Draghi har i sidste uge signaleret, at banken måske allerede i januar vil begynde opkøb af finansielle produkter, og dermed sætte gang i den sløve europæiske økonomi (quantitative easing). Markederne regner med et sådant indgreb. Men den tyske Bundesbankchef Jens Weidmann har i december offentligt sat spørgsmålstegn ved effekten af manøvren og talt frygten for deflation ned. Hvem har ret – Draghi eller Weidmann?

PEDERSEN: Jeg er mest tilbøjelig til at holde med Weidmann. Min holdning er, at renten allerede er så lav, at det snarere er manglende tillid til fremtiden, som afholder virksomheder og husholdninger fra at bruge yderligere penge på investeringer og forbrug. Samtidig må det ikke glemmes, at den seneste tids fald i inflationstakten især skyldes lavere energipriser, som vil hjælpe det spirende opsving i euroområdet undervejs – og på lidt længere sigt derfor føre til højere inflation.

RÆSON: Er ECB's optakt til quantitative easing

beviset på, at EU's austeritetspolitik har slået fejl?

PEDERSEN: Nej. Jeg mener, at det er vigtigt, at der kommer styr på de offentlige finanser i euroområdet – og at de meget gældsatte lande gennem strukturreformer forbedrer deres konkurrenceevne. Når det er sagt er det også klart, at den stramme finanspolitik i en række af de sydeuropæiske lande er med til at holde arbejdsløsheden oppe og inflationen nede i hele euroområdet. Dermed bliver austeritetspolitikken også en årsag til at ECB må komme med yderligere pengepolitiske lempelser for at leve op til sit mandat, som er at holde inflationen tæt på, men under 2 pct. Derfor er der for tiden også stærke røster, som ønsker, at der indføres en fælles finanspolitik blandt eurolandene, så den overordnede økonomiske politik kan koordineres bedre blandt landene end tilfældet er det nu.

RÆSON: Den nye EU-kommission lancerede i slutningen af 2014 med store fanfarer en ny vækstpakke. Hvis væksten fortsat skuffer, er det utænkeligt at der enten på fælleseuropæisk eller nationalt niveau vil blive eksperimenteret mere med alternativer til austeritets?

PEDERSEN: Jeg fornemmer, at der for tiden er en vis forståelse for, at finanspolitikken ikke kan strammes yderligere i kommissionen, som dog fortsat på et overordnet plan, må holde sig til retningslinierne for finanspolitikken som udstukket i six-pakken. På nationalt plan er der helt klart et politisk krav i mange lande om at der findes alternativer til austeritets. Det afspejlede sig bl.a. i valget til Europa-parlamentet i sommers og det vil også vise sig ved de nationale parlamentsvalg, som afholdes i år i bl.a. Grækenland og Spanien.

RÆSON: En unavngiven kilde i den tyske regering siger til Der Spiegel, at Tyskland nu mener Euroen kan overleve en græsk exit. Hvad vil Grækenlands exit indebære? Hvorfor er situationen – for Euroen og for Grækenland – i givet fald anderledes i dag end i 2011/2012?

PEDERSEN: Jeg tvivler meget på, at Grækenland forlader Eurosamarbejdet. Det indgår ikke som en del af Syriza's program, og den folkelige opbakning til euroen er stor. Ifølge Lissabon-traktaten indebærer en exit også udmeldelse af EU,

så institutionelt er det ikke nemt at forlade den fælles mønt. Men, hvis det skulle ske, mener jeg, at markederne er anderledes forberedte, ligesom det institutionelle set-up er anderledes solidt i dag. Der er stiftet stabilitetsfonde, og pengepolitikken er nu gearret til at støtte lande fra at lide rentedøden. Default-risikoen er dermed markant lavere nu end for blot få år siden, hvilket på sin side reducerer risikoen for tab for investorerne og for kollaps i den finansielle sektor betydeligt.

RÆSON: Lederen af det græske venstrefløjsparti Syriza, Alexis Tsipras, lover forud for valget i januar vælgerne at han kan genforhandle kravene fra den såkaldte Trojka. Det nye spanske parti Podemos (Vi kan, red.) protesterer også mod nedskæringspolitikken. Vil der være nogen forståelse hos EU (Tyskland?) for ønsket om at moderere reformerne?

PEDERSEN: Der vil nok være forståelse, men næppe megen accept herfor, fra Tysklands side. Protestbevægelsernes krav vil formentlig også blive modereret når og hvis de vinder regeringsmagten, hvorfor det er sandsynligt, at der på supranationalt niveau kan findes løsninger, som gør at landenes økonomiske politik ikke konflikter for meget med kravene i budgetlovene.

RÆSON: Hvordan er de økonomiske udsigter i 2015 for:

i) Tyskland, der i tredje kvartal 2014 var på kanten af recession og hvor Nationalbanken har halveret vækstkønnet for 2015?

ii) Italien, hvor økonomiministeren lover at 2015 bliver året hvor væksten vender tilbage?

iii) Frankrig, hvor arbejdsløsheden er historisk høj?

PEDERSEN: i) Tyskland er blevet ramt af konflikten med Rusland, men vil omvendt få medvind fra de lavere oliepriser og den ekstremt lempelige pengepolitik. Så jeg tror fortsat på højere vækst i Tyskland i 2015 end for 2014.

ii) Italien er jeg mere skeptisk ved, især fordi det ikke er lykket at implementere mange af de reformer, som ellers er blevet vedtaget. Væksten vil være svag, men positiv i 2015.

iii) Frankrig er jeg ligeledes meget skeptisk ved. Igen er det reformpolitikken, som svigter, i et land som er præget af en stor ineffektiv offentlig

sektor og svag konkurrenceevne. Væksten vil være svag – i underkanten af 1 pct. – i år.

RÆSON: I Storbritannien forventer et massivt flertal af økonomer fortsat (omend lavere) vækst i 2015, ifølge Financial Times. Er det rigtigt at konkludere at briterne har klaret krisen markant bedre end kontinentet? Hvis ja, hvorfor?

PEDERSEN: Ja, Storbritannien ser ud til at være kommet gennem krisen hurtigere end kontinentet. En væsentlig årsag er den lempelige pengepolitik – herunder kvantitative lempelser – som har været medvirkende til at få boligmarkedet og den indenlandske efterspørgsel på rette kurs. Det er værd at pointere, at det er nemmere at gennemføre et kvantitativt lempelsesprogram succesfuldt i en økonomi, hvor de finansielle markeder er meget udviklet, hvor der er en stærk aktiekultur og hvor boligmarkedet er karakteriseret ved en høj ejerandel, som tilfældet er det i Storbritannien. Men Storbritannien er også ramt af strukturelle problemer. Ikke mindst eksportsektoren er karakteriseret ved en svag konkurrenceevne.

Rina Ronja Kari: Nu bidrager europas krise til en ny global nedtur

06.01.2015

RÆSON: Mandag faldt den amerikanske børs, tirsdag morgen er Asien fulgt med. Er der en reel risiko for en ny global nedtur?

RINA RONJA KARI (MEP), Ø : Ja, det sker allerede, og det skyldes ikke mindst krisen i EU. EU udgør næsten en femtedel af det globale output, men det er en økonomi, som reelt befinder sig i stagnation på grund af nedskæringer. Og husk i øvrigt på, at for mange almindelige mennesker – særligt de arbejdsløse – er der ikke tale om en ny krise, da der aldrig har været en reel genoprettelse af økonomien for disse mennesker efter krisen som kulminerede i 2008.

RÆSON: Er der en risiko for en længere periode med deflation (faldende priser) og dermed en forværring af krisen i Europa?

KARI: Ja, det sker også allerede. Der er prisfald i en række EU-lande, og den overordnede inflation ligger på omkring 0.3 pct. De massive nedskæringer på EU-niveau har sat et massivt stop for efterspørgsel, købekraft og investeringer, hvilket nu resulterer i prisfald. Med de faldende priser falder også indkomsterne, og virksomheder lukker ned og dermed også arbejdspladserne. Det er en nedadgående spiral, og dermed er EU – særligt Eurozonen – nu for tredje gang i recession indenfor de sidste seks år.

RÆSON: ECB-chef Draghi har i sidste uge signaleret, at banken måske allerede i januar vil trykke penge for at købe finansielle produkter, og dermed sætte gang i den sløve europæiske økonomi (quantitative easing). Markederne regner med at det finder sted. Men den tyske Bundesbankchef Jens Weidmann har i december offentligt sat spørgsmålstegn ved effekten af et sådant indgreb og talt frygten for deflation ned. Hvem har ret – Draghi eller Weidmann?

KARI: Weidmann har ret i at quantitative easing er det samme som blot at lade seddelpressen køre, og det vil kun have en kortsigtet effekt, hvis ikke der sker reelle strukturelle reformer i lande som fx Frankrig og Italien. Problemet er, at de strukturelle økonomiske reformer, som Weidmann og Tyskland ønsker sig, er forudsat af en reel fælles økonomisk og monetær union – og det har i dagens EU ingen gang på jorden. Derudover har Weidmann ikke ret i, at deflationen ikke er katastrofal. For det første er deflationen i EU udtryk for en stagnerende økonomi. For det andet stiger den reelle værdi for de gældsplagede lande, hvilket bidrager til stagnationen.

RÆSON: Er ECB's optakt til quantitative easing beviset på, at EU's austeritetspolitik har slået fejl?

KARI: Ja, nedskæringspolitikken har som sagt sat økonomien i bakgear, hvilket har skabt manglende forbrug og efterspørgsel. Men quantitative easing vil ikke løse det reelle problem, da det ikke betyder et opgør med nedskæringspolitikken.

RÆSON: Den nye EU-kommission lancerede i slutningen af 2014 en storstilet vækstpakke. Hvis væksten fortsat skuffer, er det utænkeligt at der enten på fælleseuropæisk eller nationalt niveau vil blive eksperimenteret med alternativer til austeritetspolitik?

KARI: Junckers vækstpakke handler reelt om blot at stille offentlige finanser til rådighed som garanti for private investeringer. Den vil med uden tvivl komme til at skuffe. EU's nedskæringspolitik er blevet cementeret i love, pagter og mellemstatslige traktater. Reelle økonomiske alternativer vil kræve, at disse aftaler bliver rullet tilbage. Det håber jeg sker, men det vil kun ske, hvis der sker reelle politiske forandringer i samfundet. Det er ikke noget, EU-lederne vil gøre af sig selv.

RÆSON: En unavngiven kilde i den tyske regering signalerede forleden til Der Spiegel, at Tyskland nu mener Euroen kan overleve en græsk exit. Hvad vil Grækenlands exit indebære? Hvorfor er situationen i givet fald anderledes idag end i 2012?

KARI: Jeg tror det drejer sig om at lægge politisk

pres på en mulig Syriza-regering. Hvis Grækenland skal have mulighed for at forlade euroen uden fuldstændig at kollapse som økonomi eller at blive spekuleret under gulvbrædderne, så vil det kræve, at der oprettes en hjælpemekanisme, som gør det muligt for Grækenland at udtræde i stedet for at blive smidt ud. Dette ville være ægte europæiske samarbejde og solidaritet.

RÆSON: Lederen af venstrefløjspartiet Syriza, Alexis Tsipras, lover vælgerne at han kan genforhandle kravene fra den såkaldte Trojka. Det nye spanske parti Podemos (Vi kan, red.) protesterer også mod nedskæringspolitikken. Vil der være nogen forståelse hos EU (Tyskland?) for ønsket om at moderere reformerne?

KARI: Nej, det vil der næppe være forståelse i EU eller Tyskland. Hvis Syriza kommer til magten, vil man muligvis kunne opnå en symbolsk gældsnedskrivning. Men hvis Syriza skal være i forhandlingsposition til at opnå en reel nedskrivning af gælden, så vil det kræve, at de er parate til med alt hvad det indebærer – at forlade euroen.

Steen Bocian, Danske Bank: Euroen er ikke længere i samme grad i en eksistentiel krise

07.01.2015

RÆSON: ECB-chef Mario Draghi [foto] har i sidste uge signaleret, at banken måske allerede i januar vil begynde opkøb af finansielle produkter, og dermed sætte gang i den sløve europæiske økonomi (quantitative easing). Markederne regner med et sådant indgreb. Men den tyske Bundesbankchef Jens Weidmann har i december offentligt sat spørgsmålstegn ved effekten af manøvren og talt frygten for deflation ned. Hvem har ret – Draghi eller Weidmann?

STEEN BOCIAN (Danske Bank): Jeg ville ønske, at jeg kunne udnævne mig til overdommer mellem to så begavede mennesker, men det har jeg bestemt ikke lyst til. Der er fordele og ulemper ved opkøb af statsobligationer – og det er en skøn blanding af økonomi og realpolitik, hvilket gør, at det er svært at komme frem til en klar konklusion.

RÆSON: Er ECB's optakt til quantitative easing beviset på, at EU's austeritetspolitik har slået fejl?

BOCIAN: Nej, det kan man ikke sige. Hvis man er monetarist, så vil man vel mene, at det netop er pengepolitik og ikke finanspolitik, som er det rette redskab i værktøjskassen. I mine øjne, så har den europæiske udfordring i vid udstrækning været, at det politiske set-up med euroen ikke var parat til en så alvorlig krise, som der har været. Dermed blev det i praksis en politisk umulighed for ECB at opkøbe statsobligationer på et tidligere tidspunkt. De mange politiske ændringer i særligt 2011 og 2012 har dog åbnet vejen for at ECB kan spille en mere aktivistisk rolle – nu kommer det ikke længere på tværs af det politiske, da via klarere spilleregler i Europa har fået bedre styr på den del. Dermed kan ECB nu tillade sig initiativer, som var utænkelige for 2-3 år siden. Jeg er ikke sikker på, at det havde været hensigtsmæssigt med en meget aktivistisk centralbank tilbage

i fx 2011, hvor man ikke havde spillereglerne på plads i Europa. Jeg mener ikke nødvendigvis, at det beviser, at finanspolitikken er slået fejl – men det illustrerer, at den ikke har kunnet stå alene. Den store forskel mellem USA og Europa er i mine øjne, at centralbanken har kunnet spille en langt mere aktiv rolle i USA fra krisens start – det har været umuligt i Europa, fordi man ikke havde den politiske side på plads. Jeg mener ikke, at finanspolitikken har været den afgørende forskel. Man må heller ikke glemme, at der rent faktisk var et helt reelt behov for både reformer og opstramninger i en lang række lande, og de lande, som har taget de nødvendige tilpasninger – fx Irland og Spanien – står i dag meget stærkere end de lande, som sprang over hvor gærdet var lavest, fx Frankrig og Italien.

RÆSON: Den nye EU-kommission lancerede i slutningen af 2014 med store fanfarer en ny vækstpakke. Hvis væksten fortsat skuffer, er det utænkeligt at der enten på fælleseuropæisk eller nationalt niveau vil blive eksperimenteret mere med alternativer til austeritet?

BOCIAN: Der er et vist råderum for yderligere ekspansiv finanspolitik i nogle lande, men jeg tror ikke, at man skal regne med mirakler fra den kant. Der er ikke så meget at give af. Man kan derudover også diskutere om fx tysk økonomi vil tage skade af væsentligt mere aktiv finanspolitik – man må huske på, at Tyskland jo ikke er i krise. Jeg tror sådan set, at der fortsat er mest potentiale i pengepolitikken.

RÆSON: En unavngiven kilde i den tyske regering siger til Der Spiegel, at Tyskland nu mener Euroen kan overleve en græsk exit. Hvad vil Grækenlands exit indebære? Hvorfor er situationen – for Euroen og for Grækenland – i givet fald anderledes idag end i 2011/2012?

BOCIAN: Man har fået klarere politiske spilleregler, som betyder, at smittefaren er en helt anden. Det har man da også set konsekvenserne af – vi har jo i denne omgang ikke set den nuværende græske uro sprede sig til Spanien eller Italien i noget videre omfang. Euroen er ikke længere i samme grad i en eksistentiel krise, da politikerne via de strammere budgetregler og nu også en fælles europæisk bankunion har sikret, at selve

fundamentet er mere sammentømret.

5. Lederen af det græske venstrefløjsparti Syriza, Alexis Tsipras, lover forud for valget i januar vælgerne at han kan genforhandle kravene fra den såkaldte Trojka. Det nye spanske parti Podemos (Vi kan, red.) protesterer også mod nedskæringspolitikken. Vil der være nogen forståelse hos EU (Tyskland?) for ønsket om at moderere reformerne?

BOCIAN: Der er nok lidt mere elastik end der havde været for 2-3 år siden, men der er også grænser for grækerne muligheder for få ændret spillereglerne. Men da det europæiske system er stærkere bygget idag – og da smitten på tværs af Europa er klart mindre end i 2012 – så skal man dog også være opmærksom på, at Grækenland kommer til at stå ret svagt i en sådan forhandling. Tilbage i 2012 kunne Grækenland med en vis ret påstå, at de kunne få hele systemet til at vælte, derfor var man nødt til at lytte til dem. Det kan de ikke i samme grad tillade sig i dag. Dermed er der også grænser for, hvor meget de kan presse systemet. Når det er sagt, så netop fordi reglerne er kommet mere på plads, så er der måske også lidt mere fleksibilitet fra Tysklands side.

RÆSON: Hvordan er de økonomiske udsigter i 2015 for:

i) Tyskland, der i tredje kvartal 2014 var på kanten af recession og hvor Nationalbanken har halveret vækstsønnet for 2015?

BOCIAN: Vi forventer en vækst i Tyskland på 1,9%. Det russiske chok er ved at være lagt bag os – og de økonomiske indikatorer er atter begyndt at pege op i Tyskland, så den tyske økonomi står efter min vurdering fortsat ganske stærkt. Den tyske ledighed er jo også ret lav.

Både Italien og Frankrig har forsømt at gennemføre økonomiske reformer gennem de seneste år, og de står dermed svagt i konkurrencen med fx Spanien, hvor man har gennemført en række af de nødvendige tiltag. Det koster vækst i Italien og Frankrig – vi venter, at væksten i både Italien og Frankrig vil ligge omkring 0,5%. Til gengæld ser et tredje stort land, Spanien, ud til at være hastigt på vej i den rigtige retning – dermed er det Europæiske billede mere blandt end som så.

RÆSON: I Storbritannien forventer et massivt flertal af økonomer fortsat (om end lavere) vækst i 2015, ifølge Financial Times. Er det rigtigt at konkludere at briterne har klaret krisen markant bedre end kontinentet? Hvis ja, hvorfor?

BOCIAN: UK stod ligesom USA med en sammentømret og solidt politisk og finansielt system. Det har særligt gjort en forskel i forhold til pengepolitikken, som i England ligesom i USA er blevet benyttet langt mere aggressivt, det har haft sin effekt på økonomien. England har haft samme zig-zig kurs på finanspolitikken som Europa, men der har ikke været samme eksistentielle krise med hensyn til det finansielle system, som vi har set i Euroområdet.

Jesper Jespersen: Det er i uhyggelig grad overvurderet, hvilken indflydelse en central- bank har på udviklingen i det generelle inflationsniveau

05.01.2014

RÆSON: ECB-chef Mario Draghi [foto] har i sidste uge signaleret, at banken måske allerede i januar vil begynde opkøb af finansielle produkter, og dermed sætte gang i den sløve europæiske økonomi (quantitative easing). Markederne regner med et sådant indgreb. Men den tyske Bundesbankchef Jens Weidmann har i december offentligt sat spørgsmålstegn ved effekten af manøvren og talt frygten for deflation ned. Hvem har ret – Draghi eller Weidmann?

PROFESSOR JESPER JESPERSEN (Roskilde Universitet): Generelt: EUs BNP-økonomi synes nærmest at stå stille her ved årsskiftet, hvilket formentlig primært skyldes en betydelig usikkerhed mht. hvad 2015 vil bringe både globalt (olie-priser), regionalt (Rusland mv.) og inden for EUs egne grænser (fortsat austerity? quantitative Easing?) og valg i Grækenland (UK, Spanien og muligvis Italien m.fl.). Denne tilstand skal vurderes i lyset af, at 'normal-væksten' i EU ligger – måske snarere lå – på ca. 1½ pct. om året – hvad der er nødvendigt for at sikre stigende beskæftigelse og mindske budgetunderskud – vækst under dette niveau indebærer ingen egentlige mindskelser af de makroøkonomiske ubalancer. [om Draghi vs. Weidmann]: Det er i uhyggelig grad overvurderet, hvilken indflydelse en centralbank, in casu ECB, har på udviklingen i det generelle inflationsniveau. Det er den svage økonomiske aktivitet, den øgede globale konkurrence og de faldende oliepriser, der primært bestemmer inflationstakten. Naturligvis kan en faldende eurokurs bidrage til at skabe prisstigninger på importerede varer, dvs. reducere prisfaldet på olie mv. Men bortset fra helt ekstreme situationer, har

ECB primært indflydelse på korte rentesatser og kan skabe en form for asset-inflation, hvis den forsøger sig med en aggressiv pengeudpumpning, hvilket er en god hjælp til private banker (på kort sigt).

RÆSON: Er ECB's optakt til quantitative easing beviset på, at EU's austerity-politik har slået fejl?

JESPERSEN: Nu kan der som bekendt ikke 'bevises' noget som helt inden for samfundsøkonomi. Det er rigtigt, at austerity-politikken ikke har indfriet de forventninger, som fortalere havde, hvilket bl.a. IMF har taget konsekvensen af. Da ECB jo traktatsligt er pålagt at sikre en stabil inflation omkring 2 pct. p.a. er den forpligtet til at gøre noget – om det hjælper er som nævnt mere end tvivlsomt, men den faldende eurokurs bidrager til at bremse de deflationære tendenser.

RÆSON: Den nye EU-kommission lancerede i slutningen af 2014 med store fanfarer en ny vækstpakke. Hvis væksten fortsat skuffer, er det utænkeligt at der enten på fælleseuropæisk eller nationalt niveau vil blive eksperimenteret mere med alternativer til austerity?

JESPERSEN: At EU har brug for noget, der minder om Juncker-planen i fuld skala, burde ikke diskuteres, blot gennemføres. Men her var bl.a. den danske reaktion typisk – at Juncker skulle ikke forvente én euro ud over, hvad Danmark allerede var forpligtet til. Og den 1 milliard kroner, regeringen opnåede som besparelse på sit EU-bidrag, kom slet ikke på tale. De fleste regeringer er enige om, at Juncker-planen er rigtig, men ingen vil bidrage til finansieringen, så den kan ikke realiseres – uanset at Juncker lovede, at bidragene ikke ville blive medregnet ved opgørelsen af Budgetunderskuddets størrelse – så meget for Stabilitetspagten!

RÆSON: En unavngiven kilde i den tyske regering siger til Der Spiegel, at Tyskland nu mener Euroen kan overleve en græsk exit. Hvad vil Grækenlands exit indebære? Hvorfor er situationen – for Euroen og for Grækenland – i givet fald anderledes idag end i 2011/2012?

JESPERSEN: Fordi EU-kommissionen har haft tid til at lægge en exit-strategi, der faktisk viste –

lidt belært af Cypern- og Island-krisen – at så er det heller ikke sværere. Problemet er snarere, at grækerne vil gerne beholde euroen, men har brug for en betydelig gældseftergivelse. Kan grækerne ikke opnå den ene vej, så bliver de presset til at opnå den gennem en trussel om at gennemføre en gældsnedskrivning á la den russiske model fra 1998.

RÆSON: Lederen af det græske venstrefløjsparti Syriza, Alexis Tsipras, lover forud for valget i januar vælgerne at han kan genforhandle kravene fra den såkaldte Trojka. Det nye spanske parti Podemos (Vi kan, red.) protesterer også mod nedskæringspolitikken. Vil der være nogen forståelse hos EU (Tyskland?) for ønsket om at moderere reformerne?

JESPERSEN: Som beskrevet ovenfor, vil Grækenland opnå en gældsnedskrivelse formentlig i 2015 og forhåbentlig i samarbejde og med støtte fra Bruxelles/Berlin – alternativet vil ikke kunne undgå at skade det europæiske samarbejde og skabe yderligere usikkerhed, hvilket alle burde være interesseret i at undgå.

RÆSON: Hvordan er de økonomiske udsigter i 2015 for:

i) Tyskland, der i tredje kvartal 2014 var på kanten af recession og hvor Nationalbanken har halveret vækstskønnet for 2015?

JESPERSEN: Tyskland er relativt stærkt afhængig af udviklingen i den russiske krise – hvorom det ikke tilkommer en økonom at spå. Men væksten i tysk økonomi vil mest sandsynligt ligge på plus-siden bl.a. trukket af indenlandsk efterspørgsel, hvilket vil have en omend beskeden afsmittende effekt på de øvrige EU-lande.

ii) Italien, hvor økonomiministeren lover at 2015 bliver året hvor væksten vender tilbage?

JESPERSEN: Økonomisk er Italien EUs 'syge mand'. Det minder i uhyggelig grad om udviklingen i Japan – selv en meget beskeden vækst vil være overaskende; men den italienske regeringsleder kan overraske.

iii) Frankrig, hvor arbejdsløsheden er historisk høj?

JESPERSEN: Her har den franske præsident forspildt en gylden lejlighed efter sin jordskredssejr til at vise, at der var et alternativ til Berlins

austerity-politik. Hollande vakler fra tue til tue – han har gjort sig afhængig af Berlin og konkurrencestatsretorikken; men uden vilje til at sætte politikken igennem.

RÆSON: I Storbritannien forventer et massivt flertal af økonomer fortsat (om end lavere) vækst i 2015, ifølge Financial Times. Er det rigtigt at konkludere at briterne har klaret krisen markant bedre end kontinentet? Hvis ja, hvorfor?

JESPERSEN: Næh, blot lidt bedre end Euro-zonen (set under ét), da Storbritannien aktivt har benyttet sig af en flydende valutakurs og en selvstændig centralbank, der indledte quantitative easing på et væsentligt tidligere tidspunkt. Det har blæst en britisk boligboble op, der ifølge mange økonomer (bl.a. Martin Wolf, Financial Times) vil briste – spørgsmålet er blot hvornår og hvordan. Her minder Storbritannien om tilsvarende EU-lande med flydende valutakurs og en mere selvstændig pengepolitik som f.eks. Sverige, Polen og Tjekkiet.

Margrete Auken: Nu må EU forstå, at det ikke er perspektivløs nedskæringspolitik, der er brug for

07.01.2015

RÆSON: Mandag faldt den amerikanske børs, tirsdag fulgte Asien med ned, onsdag morgen har man – som forventet – konstateret at priserne falder i Europa – for første gang siden finanskrisen. Er der en reel risiko for en ny global nedtur?

MARGRETE AUKEN (MEP, SF): Ja, det er der da. De store udfordringer er stadig til stede, og på trods af finanskrisens katastrofale hærgen, er det lykkes finanslobbyisterne at tale mange politikere fra at handle. Det seneste eksempel er Europa-Kommissionens forslag om nu helt at droppe opsplitning af bankernes investeringsgrene fra almindelig bankvirksomhed.

RÆSON: Er der en risiko for en længere periode med deflation (faldende priser) og dermed en forværring af krisen i Europa?

AUKEN: Hvis vi i Europa ikke får sat gang i den grønne omstilling med massive investeringer i grønnere energiproduktion, infrastruktur og cirkulær økonomi, vil vi bare fortsætte ad de nedtrådte spor som måske lige hurtigt kan føre til en lettelse, men på lidt længere sigt leder kloden ud over klimakanten.

RÆSON: Er ECB's optakt til quantitative easing beviset på, at EU's austerity-politik har slået fejl?

AUKEN: Nedskæringspolitikken har fra starten af været katastrofal, særligt i de sydlige europæiske lande hvor man ikke samtidig har gjort noget for at sætte gang i hjulene. Det har allerede nu alvorlige konsekvenser for de mange uden arbejde, og vi ser tiltagende fattigdom i mange europæiske lande. Når man i EU privatiserer profitten og lader skatteborgerne betale regningen, er vi åbenlyst på afveje.

RÆSON: Jeppe Kofod insisterer på at den danske regering har fulgt den rigtige politik for at afbøde krisen og sikre arbejdspladser – og understreger: “Junckers vækstpakke var en god start. Men initiativer fra EU kan aldrig stå alene. Medlemslandene er nødt til at deltage aktivt og selv bidrage med reformer og initiativer på nationalt plan [...] medlemslandenes aktive deltagelse er en forudsætning for, at EU’s økonomiske tiltag vil have en effekt”. Har han ret?

AUKEN: Den danske regering har på rigtigt vis sat gang i hjulene med store anlægsprojekter, fx togfonden, der over det næste årti blandt andet skal elektrificere det danske jernbanenet. Men der er behov for flere investeringer i klimatilpasning af det danske samfund, ligesom det samme er nødvendigt i resten af EU. Junckers investeringsplan er god, hvis den designs rigtigt. Men ambitionsniveauet er meget lavt og mange af investeringsprojekterne er helt i skoven, fx støtten til gammeldags (og hundedyr) atomkraft og kulproduktion.

RÆSON: ECB-chef Draghi har i sidste uge signaleret, at banken måske allerede i januar vil trykke penge for at købe finansielle produkter, og dermed sætte gang i den sløve europæiske økonomi (quantitative easing). Markederne regner med at det finder sted. Men den tyske Bundesbankchef Jens Weidmann har i december offentligt sat spørgsmålstegn ved effekten af et sådant indgreb og talt frygten for deflation ned. Hvem har ret – Draghi eller Weidmann?

AUKEN: Det må tiden jo vise, men på trods af en meget aktivistisk europæisk centralbank står vi stadig midt i moradset. Skal EU virkelig ud af krisen, så har vi brug for en ‘Green New Deal’ – det viser historien os.

RÆSON: Den nye EU-kommission lancerede i slutningen af 2014 en storstilet vækstpakke. Hvis væksten fortsat skuffer, er det utænkeligt at der enten på fælleseuropæisk eller nationalt niveau vil blive eksperimenteret med alternativer til austeritet?

AUKEN: Junckers investeringsplan er jo tegnet på det modsatte, men indtil videre er planen mest udtryk for ønsketænkning om at få den private

kapital i gang end et konkret økonomisk boost i Europa.

RÆSON: En unavngiven kilde i den tyske regering signalerede forleden til Der Spiegel, at Tyskland nu mener Euroen kan overleve en græsk exit. Hvad vil Grækenlands exit indebære? Hvorfor er situationen i givet fald anderledes idag end i 2012?

AUKEN: Grækenland skal forblive en del af Euroen. Alt andet ville være et fatalt nederlag for det europæiske fællesskab, og det vil næppe hjælpe Grækenland til at komme på fode.

RÆSON: Lederen af venstrefløjspartiet Syriza, Alexis Tsipras, lover vælgerne at han kan genforhandle kravene fra den såkaldte Trojka. Det nye spanske parti Podemos (Vi kan, red.) protesterer også mod nedskæringspolitikken. Vil der være nogen forståelse hos EU (Tyskland?) for ønsket om at moderere reformerne?

AUKEN: Ja, nu må EU forstå, at det ikke er perspektivløs nedskæringspolitik, der er brug for.

Henrik Druseberg, chefstrateg: Den stramme finanspo- litik var og er forsat en nødvendighed i Europa

07.01.2015

RÆSON: Mandag faldt den amerikanske børs, tirsdag morgen er Asien fulgt med. Bør verden frygte en ny global nedtur eller opbremsning? Hvis ja, hvorfor nu?

HENRIK DRUSEBERG (chefstrateg hos Carnegie Investment Bank): Nej, det mener jeg ikke, den bør. Vi ser aktiekursfaldene som: 1) en naturlig reaktion på pæne stigninger i 2014; 2) Momentum-trades; 3) Usikkerhed omkring Grækenland og 4) væksten globalt set (ikke mindst i Kina og Europa), samt 5) usikkerhed om, hvad de lavere oliepriser kan betyde for bl.a. Rusland. Vi mener fortsat de store energiprisfald netto er positive for verdensøkonomien, men vi mangler endnu at se væksten globalt set tage til, for at det kan hjælpe med til at stabilisere markederne. Vi forventer, at det kommer i de kommende måneder. Usikkerheden om Grækenland, som mange mener er overgjort (et syn, vi ikke deler), vil dog fortsat hænge over markederne.

RÆSON: ECB-chef Draghi har i sidste uge signaleret, at banken måske allerede i januar vil trykke penge for at købe finansielle produkter, og dermed sætte gang i den sløve europæiske økonomi (quantitative easing). Markederne regner med at det finder sted. Men den tyske Bundesbankchef Jens Weidmann har i december offentligt sat spørgsmålstegn ved effekten af et sådant indgreb og talt frykten for deflation ned. Hvem har ret – Draghi eller Weidmann?

DRUSEBERG: Det regner vi med, at Draghi har, og dagens inflationstal er med til at bekræfte den holdning. Afgørende for de finansielle markeder bliver i høj grad, hvor meget Draghi er i stand til at levere på mødet den 22. januar, for finansmarkederne har allerede indregnet en del. I takt med at konflikten mellem Rusland og resten af

verden varer ved, er Tyskland et af de europæiske lande, der vækstmæssigt rammes hårdest. Og det vil medvirke til at bevæge den tyske holdning i forhold til QE.

RÆSON: Er ECB's optakt til quantitative easing beviset på, at EU's austeritetspolitik har slået fejl?

DRUSEBERG: Nej, det mener jeg ikke. Den stramme finanspolitik var og er forsat en nødvendighed i Europa, hvor gælden stadig er voksende. Den demografiske udvikling i Europa betyder, at vi strukturelt skal forandre udgifterne i forhold til indtægterne. Øget gældsætning vil blot udskyde en voldsom økonomisk katastrofe.

RÆSON: Den nye EU-kommission lancerede i slutningen af 2014 en storstilet vækstpakke. Hvis væksten fortsat skuffer, er det utænkeligt at der enten på fælleseuropæisk eller nationalt niveau vil blive eksperimenteret med alternativer til austeritets?

DRUSEBERG: Nej, det er desværre ikke utænkeligt, at politikerne i nogen lande vil være fristet til at forlade den stramme finanspolitik. Men det vil som sagt føre væsentligt større problemer med sig på sigt.

RÆSON: En unavngiven kilde i den tyske regering signalerede forleden til Der Spiegel, at Tyskland nu mener Euroen kan overleve en græsk exit. Hvad vil Grækenlands exit indebære? Hvorfor er situationen i givet fald anderledes idag end i 2012?

DRUSEBERG: Græsk exit vil sandsynligvis føre til en statsbankerot i Grækenland og en national økonomisk nedsmeltning. Det er naivt at bilde grækerne ind at dette er et alternativ i et land der i forvejen har en arbejdsløshed på knap 30 pct. Jeg er langt fra sikker på, at situationen er markant anderledes i dag i forhold til 2012. Det væsentlige spørgsmål i den sammenhæng er, om Grexit skyldes uansvarlige politikere i Grækenland eller EU/Euroens konstruktion. Det er for tidligt at konkludere og afhænger meget af, hvorledes en ny græsk regering vil agere efter valget.

RÆSON: Lederen af venstrefløjspartiet Syri-

za, Alexis Tsipras, lover vælgerne at han kan genforhandle kravene fra den såkaldte Trojka. Det nye spanske parti Podemos (Vi kan, red.) protesterer også mod nedskæringspolitikken. Vil der være nogen forståelse hos EU (Tyskland?) for ønsket om at moderere reformerne?

DRUSEBERG: Der er muligvis plads til MEGET små lempelser, men det vil være utroværdigt at lave større ændringer oven på de lempelser, de allerede har fået. Det er heller ikke sandsynligt, at Syriza får magt og mandat til at gøre dette alene.

RÆSON: Hvordan er de økonomiske udsigter i 2015 i Europa?

DRUSEBERG: Væksten vil i hele Europa forsat være meget svag, om end en svækkelse af euroen og betydeligt lavere energipriser vil bidrage positivt. Men stort set alle europæiske lande er nødt til forsat at gennemføre reformer og besparelser, som vil hæmme væksten.

RÆSON: I Storbritannien forventer et massivt flertal af økonomer fortsat (omend lavere) vækst i 2015. Er det rigtigt, at briterne har klaret krisen markant bedre end kontinentet? Hvis ja, hvorfor?

DRUSEBERG: Briterne var i stand til hurtigt at gennemføre omfattende reformer og besparelser, som har genrejst tilliden og erhvervslivets vilje og evne til at investere og dermed skabe jobs og vækst.

Morten Messerschmidt: Europrojektet bygger på en ideologisk illusion

08.01.2015

RÆSON: Mandag faldt den amerikanske børs, tirsdag morgen er Asien fulgt med. Er der en reel risiko for en ny global nedtur?

MORTEN MESSERSCHMIDT (MEP), DF: Ja. Det voldsomme drop i oliepriserne, usikkerheden om væksten i Kina, den geopolitiske uro, og nu igen truslen om en græsk exit fra euroen, har på ny givet berettiget frygt for globale tilbageslag. Omvendt giver faldet i oliepriserne rimeligt håb om et positivt skub til økonomien ikke mindst i det olieimporterende USA, der for tiden regnes for den eneste seriøse globale vækstmotor.

RÆSON: Er der en risiko for en længere periode med deflation (faldende priser) og dermed en forværring af krisen i Europa?

MESSERSCHMIDT: Ja. Europrojektet bygger på en ideologisk illusion om at få skabt en centraliseret politisk union og en grad af politisk økonomisk ensretning og solidaritet på tværs af grænserne, som de europæiske befolkninger formentlig aldrig vil gå med til.

Derfor er der fortsat tale om 19 forskellige økonomier i eurozonen og dermed også 19 forskelligartede finans- og pengepolitiske ønsker og behov. Risikoen for fejlskud i ECB's fælles pengepolitik er derfor overhængende med deraf følgende løbende risiko for deflation og nye negative vækstspiral.

RÆSON: ECB-chef Draghi har i sidste uge signaleret, at banken måske allerede i januar vil trykke penge for at købe finansielle produkter, og dermed sætte gang i den sløve europæiske økonomi (quantitative easing). Markederne regner med at det finder sted. Men den tyske Bundesbankchef Jens Weidmann har i december offentligt sat spørgsmålstegn ved effekten af et sådant indgreb og talt frygten for deflation ned. Hvem har ret – Draghi eller Weidmann?

MESSERSCHMIDT: Jeg hælder til Draghi. ECB's

pengepolitik synes indtil videre at have været mere eller mindre dikteret af tyske krav om først og fremmest at undgå inflation. Pengepolitiken har derfor løbende været for stram for eurozonen set som helhed, hvilket har øget risiko for deflation i Sydeuropa. Men på det seneste også i eurozonen som helhed, som følge af de uforudse- te fald i de globale oliepriser.

Det øger så presset for, at ECB igangsætter en eller form for quantitative easing, som formentlig nok lige vil kunne holde den samlede deflation fra døren. Men som også vil være for lidt og for sent til at trække eurozonen ud af vækstkrisen.

RÆSON: Er ECB's optakt til quantitative easing beviset på, at EU's austerity-politik har slået fejl?

MESSERSCHMIDT: Ja. Den fælles tysk dikterede strammerpolitik, som siden krisen har været gældende i hele Eurozonen, har været katastrofal for den økonomiske vækst i Sydeuropa. For første gang i nyere tid så man stater stramme kraftigt op i de offentlige budgetter på tidspunkter, hvor økonomierne i forvejen befandt sig i tilbagegang og skreg efter offentlig stimulus. Den høje offentlige og private gæld, massearbejdsløsheden, det lave forbrug, og de manglende investeringer har efter alt at dømme, med få sporadiske undtagelser, bidt sig fast i Sydeuropa.

ECB-chef Marios Draghis løfte i 2012, om at gøre hvad der skal til for at redde euroen, satte en midlertidig stopper for den europæiske gældskrise. De løbske statsrenter i Sydeuropa kom igen under kontrol, og der opstod på det tidspunkt en mulighed for at føre en mere balanceret, konjunkturudjævnende og langsigtet finanspolitik. Dette har dog været umuliggjort på grund af Den Europæiske Vækst og Stabilitetspagts mekaniske krav om hurtig nedbringelse af landenes statsgæld. Den følgende lavvækst har på grund af manglende indtægter til staten så alligevel gjort det umuligt at gøre seriøse indhug på landenes statsgæld.

RÆSON: Den nye EU-kommission lancerede i slutningen af 2014 en storstilet vækstpakke. Hvis væksten fortsat skuffer, er det utænkeligt at der enten på fælleseuropæisk eller nationalt niveau vil blive eksperimenteret med alternati-

ver til austerity?

MESSERSCHMIDT: Ja, i hvert fald formelt. Det vil Tyskland aldrig kunne gå med til. Uformelt vil der dog forekomme stigende politisk pres for øget fleksibilitet og også decideret brud på vækst- og stabilitetspagtens regler. Både Frankrig og Italien har forlangt større fleksibilitet. I Grækenland stor det venstreorienterede parti Syriza stærkt op til valget sidst på måneden med løfter om et decideret opgør med den tysk dikterede strammerpolitik, hvilket har genoplivet frygten for en græsk euroexit.

RÆSON: En unavngiven kilde i den tyske regering signalerede forleden til Der Spiegel, at Tyskland nu mener Euroen kan overleve en græsk exit. Hvad vil Grækenlands exit indebære? Hvorfor er situationen i givet fald anderledes idag end i 2012?

MESSERSCHMIDT: Jeg hører til dem, der mener at en græsk exit kan blive sund for det økonomisk plagede land og i sidste ende også resten af EU. Efter nogle første rystelser, vil landet nyde godt af den devaluering, der vil følge af, at landet vender tilbage til egen valuta. Frem for den fordelingsmæssigt skæve og benhårde interne devaluering, som landet har gennemlevet de sidste år, vil alt i Grækenland med et slag blive billigere og i overensstemmelse med økonomiens produktivitet. Og det vil hurtigt føre til boom i eksport, turisme og boligmarked.

RÆSON: Lederen af venstrefløjspartiet Syriza, Alexis Tsipras, lover vælgerne at han kan genforhandle kravene fra den såkaldte Trojka. Det nye spanske parti Podemos (Vi kan, red.) protesterer også mod nedskæringspolitikken. Vil der være nogen forståelse hos EU (Tyskland?) for ønsket om at moderere reformerne?

MESSERSCHMIDT: Der vil formentlig blive perioder med langstrakte forhandlinger og markedsuro og frygt. Men hvis de pågældende partier vinder magten og virkelig holder fast i de løfter om øget offentligt forbrug og økonomisk omfordeling, de for tiden giver de kriseplagede vælgere, så er det svært at se, hvordan de kan forblive i euroen. ECB-chef Mario Draghi vil nok ikke længere kunne forsvare at gøre "what it takes," og landene vil ryge tilbage i gældskrise med deraf

følgende tilbagevenden til strammerpolitiken eller euro-exits. Jeg hælder til de sidste ud fra en betragtning om, at de pågældende regeringer ikke vil kunne holde til de løftebrud, der skal til for at vende tilbage til strammerkursen.